

Republika Hrvatska
Općinski sud u Novom Zagrebu
Turinina 3
10100 Zagreb

Poslovni broj: Pn-16/2023-56

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Općinski sud u Novom Zagrebu, po sucu toga suda Martini Klanac kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Kristijana Obajdina iz Zagreba, Vranička 32, OIB: 87127534527, zastupanog po punomoćnici Kristini Abramović, odvjetnici u Zagrebu, protiv tuženika Republika Hrvatska, OIB 52634238587, zastupanog po Marinu Trinajstiću, Zamjeniku Općinskog državnog odvjetnika u Novom Zagrebu, radi naknade štete, nakon održane glavne i javne rasprave 24. kolovoza 2026., održane u prisutnosti punomoćnice tužitelja Kristine Abramović, odvjetnice u Zagrebu te zakonskog zastupnika tuženika Marina Trinajstića, zamjenika ODO, dana 23. rujna 2026. godine

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se postojanje tražbine tužitelja Kristijana Obajdin prema tuženici Republici Hrvatskoj u iznosu 2.050,77 EUR sa zakonskom zateznom kamatom od 15.11.2022. godine do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za 3 postotna poena.

II. Tražbina tužitelja Kristijana Obajdina iz točke I. izreke prebija se sa tražbinom tuženice Republike Hrvatske iz Presude Općinskog kaznenog suda u Zagrebu Kov-659/2021 od 30.6.2021. godine u iznosu od 318,53 eura.

III. Nalaže se tuženici Republici Hrvatskoj da tužitelju Kristijana Obajdina isplati iznos 1.732,24 eura sa zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 15.11.2022. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za 3 postotna poena, u roku 15 dana.

IV. Odbija se tužitelj sa zahtjevom za isplatom iznosa od 3.267,76 eura sa pripadajućom kamatom od 15.11.2022. do isplate, kao neosnovan.

V. Odbija se prigovor radi prebijanja tuženice za zakonske zatezne kamate na iznos od 318,53 eura, tekuće od 5.9.2021. do isplate.

VI. Nalaže se tuženici da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u iznosu 740,00 EUR sa zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 23.9.2026. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za 3 postotna poena, u roku 15 dana.

Obrazloženje

1/ Tužitelj je dana 6.2.2023. godine podnio tužbu protiv tuženika radi naknade štete prouzročene uvjetima u Zatvoru u Zagrebu u kojem se nalazi i u vrijeme podnošenja tužbe, a u koji je ušao 2.2.2022. godine, te je boravio u Centru za Dijagnostiku u sobi sa 6 drugih zatvorenika, zatim na VII odjelu Zatvora u Zagrebu gdje je u sobi 122 boravio sa 5 drugih zatvorenika, a u lipnju 2022. je prebačen na VIII odjel u sobu 141 u kojoj ih je bilo između 5 i 7.

Prije podnošenja ove tužbe tužitelj se sukladno čl. 186a Zakona o parničnom postupku obratio ODO-u Novom Zagrebu dana 14.11.2023. sa zahtjevom za mirno rješenje spora, ali je njegov zahtjev odbijen.

Tužitelj navodi u tužbi da mu je zbog uvjeta smještaja u Zatvoru u Zagrebu i Centru za dijagnostiku povrijeđeno njegovo ustavno pravo iz članka 25. i 35. Ustava Republike Hrvatske u svezi s člankom 3. Europske konvencije za zaštitu temeljnih ljudskih prava, odnosno da je istome tijekom boravka u Zatvoru u Zagrebu povrijeđeno pravo osobnosti u vidu povrede prava na čovječno postupanje i poštovanje dostojanstva. U prilogu tužbe dostavlja odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-4182/2008 od 17. ožujka 2009. godine, kojom je usvojena ustavna tužba podnositelja R.P. te je utvrđeno da je tijekom trajanja pritvora u Zatvoru u Zagrebu, podnositelju povrijeđeno ustavno pravo na čovječno postupanje i poštovanje dostojanstva, a Vladi Republike Hrvatske naloženo je da u primjerenom roku, ne duljem od 5 godine, prilagodi kapacitete Zatvora u Zagrebu potrebama smještaja osoba lišenih slobode. Navedenu odluku dostavlja obzirom su istom odlukom nesporno utvrđeni uvjeti u kojima osobe lišene slobode borave u Zatvoru u Zagrebu, a koji uvjeti su u bitnome isti u pogledu pritvorenika i zatvorenika, pa navedena odluka može poslužiti kao dokazno sredstvo u predmetnom postupku. Tužitelj u prilogu dostavlja i Izvješće Ustavnog suda Republike Hrvatske o uvjetima života u zatvorima broj U-X-5464/2012 od 12.06.2014. godine te predlaže sudu u isto Izvješće izvršiti uvid, budući se uvjeti u Zatvoru u Zagrebu i Centru za dijagnostiku nisu u međuvremenu promijenili. Tužitelj nadalje ukazuje na presudu ESLJP Longin protiv Hrvatske, broj zahtjeva 49268/10 od 6. studenog 2012., gdje se radilo o zatvoreniku koji je izdržavao kaznu u Zatvoru u Zagrebu u periodu od 1.10.2009. do 4.10.2010., u istim uvjetima kao ovdje tužitelj (uvjeti se nisu promijenili). ESLJP je utvrdio da su takvi uvjeti predstavljali ponižavajuće postupanje prema podnositelju tužbe, da je došlo do povrede članka 3. Konvencije, te je podnositelju tužbe dosuđena naknada nematerijalne štete u iznosu od 5.000 EURA, odnosno cca 100,00 kn po jednom danu. Ukazuje i na odluku Ustavnog suda RH posl. br. U-III-1437/2007 od 23.4.2008. u kojoj Ustavni sud upućuje da su čimbenici nedovoljnog prostora zajedno sa nedostatkom pristupa zahodu, kroz dulje vremensko razdoblje, sami po sebi dostatni izvjesnom podnositelju uzrokovati tegobe intenziteta koji premašuje neizbježnu razinu trpljenja do koje dolazi pri svakom lišenju slobode, a što upućuje na povredu dostojanstva podnositelja i predstavlja osnovu zahtjeva za popravljivanje neimovinske štete.

Tužitelj nadalje navodi da je cijelo vrijeme svog boravka u Zatvoru u Zagrebu bio smješten na zatvorenim odjelima u sobi površine 21,10 m², s time da je unutar te kvadrature sanitarni čvor površine 1,57 m², koji sukladno stavu ESLJP ne ulazi u obračun površine ćelije, a što znači da je tužitelj u periodu dok je boravio u Centru za dijagnostiku i određeni period na VIII odjelu uglavnom raspolagao sa osobnim prostorom od 3,25 m², što je ispod konvencijskog standarda od 4m². Navodi tužitelj da se zbog toga nije mogao kretati prostorijom osim ako su drugi zatvorenici ležali ili sjedili na svojim krevetima, što je kod tužitelja dovelo do osjećaja tjeskobe, razdraženosti i čestih sukoba. Nadalje navodi da se sanitarni čvor nalazi u istoj prostoriji, te da je samo zidom visine 1,80 cm i leptir vratima (koji ne pokrivaju cjelokupnu površinu otvora za vrata), odvojen od ostatka sobe, radi čega tužitelj nema niti minimum privatnosti u obavljanju fizioloških potreba. Isto tako navodi da u sobi zatvorenici konzumiraju i obroke i to ili na krevetima ili stojeći, budući za stol u sobi mogu sjesti četiri osobe. Stol je udaljen svega 1 m od sanitarnog čvora, što je nesnošljivo u situaciji kada neki od zatvorenika obavlja nuždu za vrijeme trajanja obroka. Navodi da ventilacija ne postoji u sobi, a većina zatvorenika puši u sobi, pa u ljetnim mjesecima to sve zajedno sa WC-om uzrokuje nesnosan smrad. Tužitelj nadalje navodi da u zatvoreničkoj sobi boravi 22 sata dnevno, te da je jedini izlazak šetnja po zatvorskom dvorištu koje se nalazi unutar zatvorskog kompleksa, omeđeno zgradama i to u trajanju od 2 sata, bez ikakvog sadržaja, odnosno dostupne rekreacije, osim stola za stolni tenis, što nije dostatno s obzirom da je istovremeno na dvorištu 30 do 40 zatvorenika. Navodi da tužitelju nisu bile omogućene druge aktivnosti koje bi kompenzirale okolnost da je tužitelj bio zatvoren 22 sata u zatvoreničkoj sobi, koja ima površinu ispod konvencijskog standarda.

Što se tiče osobne higijene, tužitelj navodi da je postojala mogućnost tuširanja jednom do dva puta tjedno u zajedničkoj kupaonici, dok ostale dane zatvorenici improviziraju tuš u sanitarnom čvoru sobe i to pomoću plastične boce iznad čučavca. Navodi da je često voda u kupaonici bila hladna. Navodi da je grijanje u zatvoreničkoj sobi nije radilo noću, a danju je bilo minimalno zbog čega je tužitelju bilo uglavnom hladno. Navodi da zatvor ne osigurava higijenski minimum, jer ne omogućava dostatan pribor za brijanje, četkice za zube, zubnu pastu, sapun, toaletni papir, pa je to sve morao tužitelj kupovati u zatvorskoj kantini, kada je imao novca.

Što se tiče posjeta, tužitelj navodi da je posjeta obitelji tužitelju bila omogućena u prostoriji sa 15 drugih zatvorenika i njihovim posjetiteljima, preko staklene pregrade, bez mogućnosti fizičkog kontakta, pa je otežana komunikacija u takvim uvjetima, a također i privatnost. Prema tome smatra tužitelj da je u takvim uvjetima imao otežane kontakte sa vanjskim svijetom.

Zaključuje da smještajni uvjeti u Zatvoru u Zagrebu ne odgovaraju standardu Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava, a niti Zakona o izvršavanju kazne zatvora i to čl. 11., čl. 16. čl. 81., čl. 83., čl. 103., pa da su uvjeti u kojima je boravio tužitelj bili objektivno podobni da kod tužitelja izazovu povredu duševnog mira i dostojanstva, jer su ti uvjeti kod tužitelja izazvali frustraciju, tjeskobu, osjećaj manje vrijednosti, poniženja i nemoći u intenzitetu koji opravdava dosudu pravične novčane naknade u iznosu od 5.000,00 eura, koju tužitelj potražuje zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od 15.11.2022. do isplate.

Tužitelj također potražuje i naknadu parničnog troška, također sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate.

1.1. Tužitelj je na ročištu 22.4.2024. godine svojim zahtjevom obuhvatio i razdoblje tužiteljevog boravka u zatvoru do 21.6.2023. (kada je tužitelj izašao iz zatvora), čemu se tuženik protivio jer da to razdoblje nije bilo obuhvaćeno zahtjevom za mirnim rješenjem spora, pa je predlagao odbačaj tužbe u tom dijelu. U odnosu na navedeno valja reći da se radi o preinaci tužbe koja je dopuštena, a također za to razdoblje nije postojala obveza obraćanja ODO-u u smislu odredbe čl. 186 ZPP-a, jer se radi o istoj vrsti zahtjeva, a razdoblje koje je obuhvaćeno u kontinuitetu se nastavlja na razdoblje u odnosu na koje je već ranije podnesen zahtjev u smislu odredbe čl. 186a ZPP-a i ono u trenutku podnošenja zahtjeva za mirnim rješenjem spora još nije dospjelo.

2. U odgovoru na tužbu tuženik u bitnom ističe da je tužitelj došao u Zatvor u Zagrebu 2.2.2022. godine i to:

- u Centru za Dijagnostiku je boravio od 2.2. do 4.2.2022. na VIII. odjelu u sobi 144 (prijemna soba za izolaciju od COVID-19) s 3 osobe lišene slobode; od 4.2. do 15.2.2022. na IV. odjelu u sobi 56 sa 2 osobe lišene slobode; od 15.2. do 5.3.2022. na VI. odjelu u sobi 97 i to od 15.2. do 21.2.2022. sa 4 zatvorenika, a od 21.2.2022. do 5.3.2022. sa 6 zatvorenika.

- na izdržavanju zatvorske kazne u Zatvoru u Zagrebu je boravio na VII odjelu u sobi 122 od 5.3. do 16.3.2022. sa 5 drugih zatvorenika, od 16.3. do 22.3.2022. sa 4 druga zatvorenika, od 22.3. do 8.4.2022. sa 5 drugih zatvorenika, od 8.4. do 12.4.2022. sa 4 druga zatvorenika, od 12.4. do 20.5.2022. sa 5 drugih zatvorenika, od 20.5. do 23.5.2022. sa 4 druga zatvorenika, od 23.5. do 7. 6.2022. sa 5 drugih zatvorenika; na VIII odjelu u sobi 141 i to od 7.6. do 18.6.2022. sa 6 zatvorenika, od 18.6. do 8.7.2022. sa 5 zatvorenika, od 8.7. do 12.7.2022. sa 4 zatvorenika, od 12.7. do 13.7.2022. sa 5 zatvorenika, od 13.7. do 18.7.2022. sa 4 zatvorenika, od 18.7. do 2.8.2022. sa 5 zatvorenika, od 2.8. do 8.8.2022. sa 4 zatvorenika, od 8.8. do 10.8.2022. sa 5 zatvorenika, od 10.8. do 14.9.2022. sa 4 zatvorenika, od 14.9. do 16.9.2022. sa 5 zatvorenika, od 16.9. do 22.9.2022. sa 6 zatvorenika, od 22.9. do 29.9. sa 5 zatvorenika, od 29.9. do 1.10.2022. sa 6 zatvorenika, od 1.10. do 7.10.2022. sa 5 zatvorenika, od 7.10. do 24.10.2022. sa 6 zatvorenika, od 24.10. do 27.10.2022. sa 5 zatvorenika, od 27.10. do 21.11.2022. sa 6 zatvorenika, od 21.11. do 24.11. sa 4 zatvorenika, od 24.11. do 27.11.2022. sa 6 zatvorenika.

Navodi da je tužitelj u zatvoru u Zagrebu u sobama bio smješten pretežno sa 5, a povremeno sa 6 zatvorenika, a niti jednom sa 7 zatvorenika, kako on tvrdi.

Navodi da su prilikom odlučivanja o smještaju tužitelja u svemu poštovani kriteriji propisani odredbama čl. 136. i 137. Zakona o kaznenom postupku, kao i odredbu čl. 13. Pravilnika o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora, te analogno svemu i kriterije propisane odredbama Zakona o izvršavanju kazne zatvora, na način da je podnositelju zahtjeva osiguran smještaj koji odgovara zdravstvenim, higijenskim i prostornim zahtjevima, klimatskim prilikama uz osiguravanje sanitarnih uređaja koji omogućuju obavljanje fizioloških potreba u čistim i primjerenim uvjetima. U tom kontekstu, što se tiče uvjeta smještaja tuženik navodi da su sobe u kojima je bio smješten tužitelj površine 21,10 m² i volumena 49,80 m³, a da se u sobi se nalazi sanitarni čvor površine 1,57 m², odvojen od ostatka sobe zidom visine 180 cm (time smatra da je ostvarena zaštita privatnosti zatvorenika). Sanitarni čvor je opremljen „čučavcem“ ili WC školjkom, umivaonikom sa toplom i hladnom vodom i ogledalom,

Posebna ventilacija nije ugrađena, ali sobe imaju 4 velika prozora visine 86 cm, širine 67 cm, ukupne površine 2,30 m², pa da je otvaranjem istih omogućen dotok svježeg zraka u svakom trenutku, a time i prozračivanje zatvoreničkih soba, pa su neugodni mirisi svedeni na minimum. Nadalje navodi da se svaki zatvorenik opskrbljuje higijenskim potrepštinama u dostatnim količinama, a zatvorenicima se uz redovno tuširanje omogućuje svakodnevno pranje tijela budući da u zatvoreničkim sobama imaju osiguranu toplu i hladnu vodu na umivaoniku koji se nalazi u sklopu toaleta. Nadalje, osim što osigurava vodu i toaletni pribor za održavanje osobne higijene Zatvor brine i osigurava čistoću rublja, odjeće, obuće i posteljine, a od zatvorenika se zahtijeva održavanje osobne higijene. Sve prostorije zatvora moraju se propisno održavati i redovito čistiti, s tim da poslove čišćenja zatvoreničkih soba obavljaju zatvorenici u trajanju do dva sata na dan bez novčane naknade, sve navedeno sukladno odredbi čl. 76. ZIKZ-a i čl. 14. Pravilnika o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora. Plahte i jastučnice mijenjaju se svakih 15 dana. dok se deke (pokrivači) peru i mijenjaju po potrebi, da se madraci i jastuci zamjenjuju ako su oštećeni. Nadalje, navodi da tople vode ima tijekom cijele godine, a grijanje je riješeno putem radijatora preko zajedničke kotlovnice i temperatura se regulira ujednačeno za cijeli zatvor 24 sata dnevno. Zatvoreničke sobe su čiste, zračne, opskrbljene svjetlom dnevnim i umjetnim, uz mogućnost kretanja prostorom u cjelini zatvoreničke sobe osim u dijelovima pokrivenim namještajem (stol, ormar, krevet). Broj metalnih ormarića i kreveta ovisi o prostornom kapacitetu zatvoreničke sobe s obzirom na broj zatvorenika koji je moguće smjestiti u jednu sobu, a da se smještajem ne ugrozi minimalni osobni prostor po zatvoreniku propisan Zakonom i utvrđenom praksom ESLJP. Naime, činjenica jest da kreveti i ormari i stol sa stolicama umanjuju prostor kretanja unutar zatvoreničke sobe, ali ističu da osobni prostor u kontekstu očuvanja i zaštite osobnog dostojanstva ne pretpostavlja isključivo jednu dimenziju i to onu koja se odnosi na mogućnost kretanja, već i onog dijela prostora koji omogućava osobni prostor za odmaranje na krevetu i/ili sjedenje za stolom, čitanje, praćenje TV programa i sl. Također ističe da je tužitelj tijekom boravka u zatvoru samo kratkotrajno imao na raspolaganju manje prostora od propisanog europskim standardnom, a uvjetovana je organizacijskim razlozima zbog prenapučenosti zatvora, a također i uvjetovano epidemijom Corona virusom i epidemioloških mjera koje su se provodile u skladu sa uputama Ministarstva pravosuđa. U to vrijeme su svi zatvorenici bili opremljeni zaštitnim maskama i rukavicama, sve sobe i odjeli dezinfekcijskim sredstvima, a dezinfekcija se provodila svakodnevno (najmanje tri puta dnevno), kao i intenzivno provjetravanje prostora. Također svi novo zaprimljeni zatvorenici su 14 dana od prijema u Zatvor smješteni odvojeno od ostalih zatvorenika u za to predviđene sobe. Također je u doba pandemije 18.3.2020. upravitelj Zatvora donio odluku kojom pored redovnog vremena za telefonski razgovor odobrava dodatnih 20 minuta. Također navodi da postoji mogućnosti redovite sportske rekreacije u sportskoj dvorani, a uglavnom je to igranje malog nogometa, košarke, rukometa; na šetalištima su izgrađene nadstrešnice kako se zatvorenicima za slučaj vremenskih neprilika ne bi zbog lošeg vremena uskratilo ili skratilo vrijeme boravka na svježem zraku koje traje 2 sata dnevno. Tijekom boravka na svježem zraku zatvorenicima je omogućeno igranje stolnog tenisa. Navodi da se u slobodnom vremenu zatvorenika organiziraju slobodne aktivnosti u zajedničkim prostorijama i prostorijama izvan sobe, kao i u sportskoj dvorani (osim za vrijeme epidemije Corona virusa), a korištenje istih ovisi o vlastitom interesu i željama

zatvorenika, ali i njihovom ponašanju. Tuženik ukazuje i na mogućnost posudbe knjiga knjižnici sa najmanje 5000 različitih naslova i 6500 knjiga, a provode se i razni programi, a korištenje svih aktivnosti ovisi o afinitetima zatvorenika, te njihovim interesima, ali i osobnom ponašanju. Posjete i kontakti sa vanjskim svijetom su tužitelju omogućeni u skladu sa Zakonom o izdržavanju kazne zatvora, pa u tom smislu su ga redovito posjećivali majka i otac, a odobreni su mu i kontakti sa bratom, a isto tako i sa djevojkom (osim posjeta bez nadzora, nakon pribavljenih podataka od suca izvršenja). Također navode da je tužitelj osoba sa višestrukom kaznenom evidencijom kaznenih djela s elementima nasilja, te da je odbio sudjelovati u programima za počinitelje takvih kaznenih djela, te tretmansi i savjetodavni rad. Navodi da je udovoljeno svih zahtjevima tužitelja za telefonske kontakte i video posjeta, kao i da sudac izvršenja nije našao da bi tužitelju bilo uskraćeno pravo na kontakte. Tuženik se također očituje o prehrani koja je organizirana sukladno nutritivnim vrijednostima (meso, voće i povrće) zdravstvenim standardima, prilagođeno zatvorenicima raznih vjeroispovijesti, kroz tri obroka dnevno, min. 3000 kcal, uz mogućnost naručivanje hrane na vlastiti trošak izvan zatvora ili zatvorske kuhinje (samo istražni zatvor), ali i kupnje u zatvorskoj kantini. Što se tiče zdravstvene zaštite, ista je organizirana na način da je osobama lišenim slobode omogućen svakodnevni odlazak kod zatvorskog liječnika, te im je omogućena skrb psihijatra, liječnika opće medicine u dvije smjene i stomatologa, a ovisno o potrebama omogućeno je i liječenje u Zatvorskoj bolnici, odnosno vanjsku ustanovu radi bolničkog liječenja. Tuženik ukazuje na rehabilitacijski pristup kod izvršavanja zatvorske kazne, odnosno individualizaciju kazne (pedagoških, zdravstvenih, psiholoških, socijalnih i sigurnosnih postupaka primjerih osobinama i potrebama zatvorenika). Poziva se na odluku ESLJP Muršić/RH kojom je ujednačena dosadašnja praksa zbog povrede članka 3 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda su, u odnosu na osobni prostor i uvjete smještaja, sukladno kojoj:

A) osoba lišena slobode mora imati na raspolaganju minimalno 3m² osobnog prostora u ćeliji sa više zatvorenika.

B) kada osoba lišena slobode ima na raspolaganju manje od 3m² osobnog prostora tada je na tuženoj državi teret dokaza o postojanju olakšavajućih čimbenika koji kompenziraju manjak osobnog prostora

(I) olakšavajući čimbenici moraju biti kumulativno ispunjeni i to ako je: smanjenje potrebnog osobnog prostora bilo kratko, manjeg opsega i povremeno; osoba lišena slobode za to vrijeme imala mogućnost slobodnog kretanja izvan ćelije i sudjelovanja u određenim aktivnostima izvan ćelije (fizička aktivnost i pristup drugim sadržajima) i da su fizički uvjeti boravka u zatvoru bili prikladni (pristup prirodnom svjetlu i zraku, grijanje, osnovne higijenske potrebe, mogućnost privatne upotrebe WC-a)

Isto tako se poziva na sudsku praksu Ustavnog suda u predmetu Slavko Kopic/RH, te drugim predmetima koje citira, u kojima je sud utvrdio brojne kompenzacijske elemente koji su nadoknadili manjak prostora u zatvoreničkim sobama, ispod 4 m² (rad na dva odjela završavanje škole, briga o zdravstvenim potrebama, zadovoljavajuća hrana, čiste i prozirne sobe, uvijek dostupna pitka voda, boravak izvan ćelije, više kontakata sa obitelji i sl). Zaključno navodi da boravak tužitelja u Zatvoru u Zagrebu nije bio u neadekvatnim uvjetima koji bi doveli do povrede prava osobnosti, odnosno da je uvjeti u Zatvor u Zagrebu ne mogu smatrati ponižavajućima, slijedom čega predlaže odbiti tužbeni zahtjev uz naknadu parničnog troška tuženiku.

3. Tužitelj u podnesku od 14.6.2026. navodi da je odlukom Ustavnog suda U-III-Bi-2266/23 od 2.6.2023. povodom njegove ustavne tužbe (koju je podnio jer nije ostvario zaštitu svojih prava kao zatvorenika koju je zahtijevao od suca izvršenja Županijskog suda u Velikoj Gorici), ukinute odluke Županijskog suda u Velikoj Gorici i predmet je vraćen na ponovno odlučivanje, te da je u odluci Ustavnog suda navedeno da je ovdje tužitelj u Centru za dijagnostiku i Zatvoru u Zagrebu (do 15.8.222.), boravio ukupno 6 mjeseci i 13 dana od čega 6 mjeseci u ćelijama u kojima je imao manje od 4 m² osobnog prostora, pri čemu je 22 sata dnevno boravio u ćelijama u kojima sanitarni čvor nije potpuno odvojen od ostatka prostorije, a tim istim sobama se posluživala i konzumirala hrana, pa da je primjenom standarda iz predmeta Muršić c/a Hrvatska, Longin c/a Hrvatska i Ulemek c/a Hrvatska, Ustavni sud utvrdio da su takvi uvjeti nedvojbeno nečovječni i ponižavajući, pa da su tužitelju povrijeđena prava iz čl. 23 i 25 Ustava RH, te čl. 3. Konvencije. Stoga tužitelj smatra da odluka Ustavnog suda obvezuje i ovaj sud, u pogledu naprijed navedenih utvrđenja.

4. Tuženik u podnesku od 19.4.2024. i na pripremnom ročištu 22.4.2024. godine navodi da ima dospjelo nepodmireno potraživanje prema tuženiku i to temeljem presude Općinskog kaznenog suda u Zagrebu Kov-659/2021 od 30.6.2021. godine u iznosu od 318,53 eura (troškovi kaznenog postupka), koji iznos potražuje sa kamatom od 5.9.2021. do isplate, pa ističe prigovor radi prebijanja za taj iznos.

4.1. Isto tako tuženik u podnesku od 31.3.2026. navodi da ima dospjelo nepodmireno potraživanje i temeljem presude Općinskog kaznenog suda u Zagrebu posl. br. K-925/2018-18 od 22.9.2021. u iznosu od 1.949,23 eura, te i u odnosu na taj iznos ističe prigovor prijeboja.

4.2. Tužitelj u odnosu na prigovor prijeboja u iznosu od 1.949,23 eura navodi da je tužena prekludirana u isticanju tog prigovora, jer da je podnesen izvan roka iz čl. 288 a Zakona o parničnom postupku (NN br. 53/91, 91/92, 111/99, 88/01, 117/03, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 155/23-dalje: ZPP).

5. U dokaznom postupku sud je pročitao zahtjev za mirno rješenje spora (list 8-9 spisa), Odluku tuženika o zahtjevu od 17.1.2023. (list 10 spisa), Izvješće Ustavnog suda o uvjetima života u zatvoru (list 26-40 spisa,), Zamolbe tužitelja upravitelju zatvora u Zagrebu (list 57-96 i 112-116 spisa), odgovor suca izvršenja na pritužbu tužitelja u odnosu na utvrđivanje statusa tužiteljeve zaručnice (list 97 spisa), Zahtjevi temeljem čl. 19. Zakona o izvršavanju kazne zatvora (list 108-111 i 117-119 spisa), Odluku Ustavnog suda U-III-Bi-2266/2023 (list 123-136 spisa), Presudu Općinskog kaznenog suda u Zagrebu Kov-659/21-57 (list 142-146 spisa), Presudu kaznenog suda u Zagrebu K-925/2018 od 22.9.2021. (list 223-247 spisa), saslušani su svjedoci Kristijan Šamec, Ivica Luketić (list 165-167 spisa) i Josip Rašić (list 270-271 spisa), saslušan je tužitelj (list 210-212 spisa), te je pročitao Izvješće Zatvora u Zagrebu o boravku tužitelja (list 251-252 spisa).

5.1. Tužitelj je odustao od prijedloga za saslušanjem svjedoka Tomislava Deronje i Davora Škrtića. Očevid na licu mjesta nije proveden zbog proteka vremena i činjenicu da su odlučne činjenice utvrđene iz ostalih provedenih dokaza, a osim toga tuženik

nije inzistirao na provođenju tog dokaza, već je u konačnici predložio zaključenje glavne rasprave.

6. Analizom izvedenih dokaza u smislu čl. 8. ZPP-a, ovaj sud smatra da je tužbeni zahtjev djelomično osnovan.

7. Dakle, predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadom neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti (tjelesno i duševno zdravlje, te dostojanstvo), zbog neodgovarajućih uvjeta za vrijeme boravka tužitelja u Zatvoru u Zagrebu od 2.2.2022. do 21.6.2023. godine.

8. Sporno je među strankama je li u vrijeme dok je tužitelj bio u Centru za dijagnostiku, te tijekom izdržavanja kazne u Zatvoru u Zagrebu smještaj tužitelja bio organiziran sukladno propisima važećeg nacionalnog zakonodavstva i Međunarodnim Konvencijama kojih je tuženik potpisnik kao i propisima donesenim temeljem tih Konvencija. Sporno je da li je postupcima tuženika, odnosno njegovim propuštanjem da boravak u zatvoru prilagodi propisanim standardima, povrijeđeno tužiteljevo pravo osobnosti, odnosno duševno zdravlje i dostojanstvo. Dakle sporan je osnov i visina štete.

9. Kod odlučivanja o odgovornosti tužene za naknadu štete koju potražuje tužitelj sud je cijenio odredbe Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (NN-Međunarodni ugovori 18/97, 6/99, 8/99, 14/02, 76/10, 5/14- dalje: Konvencija), odredbe Ustava Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14- dalje Ustav), odredbe Zakona o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine 190/03, 76/08, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11, 125/11, 56/13: dalje: ZIKZ), te odredbe Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05 i 40/08-dalje: ZOO). Također su donesena i dva pravilnika i to Pravilnik o standardima smještaja i prehrani zatvorenika (NN 92/02-dalje: PSSPZ) i Pravilnik o kućnom redu u zatvorima i izvršavanju pritvora (NN 135/99 i 145/09).

9.1. Tako je čl. 3. Konvencije propisano da nitko ne može biti podvrgnut torturi, neljudskom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

9.2. Nadalje, čl. 23. st. 1. Ustava propisuje da nitko ne smije biti podvrgnut bilo kakvom obliku zlostavljanja, dok čl. 25. st. 1. propisuje da se sa svakim uhićenikom ili zatvorenikom mora postupati čovječno i poštovati njegovo dostojanstvo.

9.3. Odredbom čl. 19. ZOO-a propisano je da svaka fizička i pravna osoba ima pravo na zaštitu svojih prava osobnosti pod pretpostavkama utvrđenim zakonom, te da se pod pravima osobnosti razumijevaju pravo na život, tjelesno i duševno zdravlje, ugled, čast, dostojanstvo, ime, privatnosti osobnog i obiteljskog života, sloboda i dr.

9.4. Odredbama ZIKZ-a je propisano da se izvršavanjem kazne zatvora zatvorenika može ograničiti u temeljnim pravima samo u granicama nužnim za ostvarivanje svrhe izvršenja kazne, te da ograničenja temeljnih prava zatvorenika moraju biti razmjerna razlozima radi kojih se primjenjuju (čl. 3.), kazna zatvora izvršava na način koji zatvoreniku jamči poštovanje ljudskog dostojanstva, da su zabranjeni i kažnjivi postupci kojima se zatvorenika podvrgava bilo kakvu obliku mučenja, zlostavljanja ili ponižavanja odnosno postupci koji su nerazmjerni održavanju reda i stege u kaznionicama i zatvorima ili su nezakoniti pa mogu proizvesti trpljenje ili neprimjereno

ograničenje temeljnih prava zatvorenika, time da zatvorenik koji je bio žrtva zabranjenih postupaka ima pravo na naknadu štete (čl. 9.), da svaki zatvorenik ima pravo na, između ostalog, smještaj primjeren ljudskom dostojanstvu i zdravstvenim standardima, redovite obroke hrane i vode u skladu sa zdravstvenim standardima, rad, izobrazbu, stručnu pravnu pomoć i pravno sredstvo za zaštitu svojih prava, zdravstvenu zaštitu, dodir s vanjskim svijetom i boravak na otvorenom prostoru kaznionice odnosno zatvora najmanje dva sata dnevno (čl. 14.), da smještaj zatvorenika treba odgovarati zdravstvenim, higijenskim i prostornim zahtjevima te klimatskim prilikama, da se zatvorenika u pravilu smješta u zasebnu prostoriju, a zajednički se mogu smjestiti zatvorenici za koje se pretpostavlja da neće međusobno negativno utjecati, da se svakom zatvoreniku osigurava zasebna postelja, da slobodno vrijeme zatvorenici provode zajedno u prostorijama za dnevni boravak, da prostorije u kojima borave zatvorenici moraju biti čiste, suhe i dovoljno prostrane i za svakog zatvorenika u spavaonici mora biti najmanje 4 m² i 10 m³ prostora, da svaka prostorija u kojoj zatvorenici žive ili rade mora imati dnevno i umjetno svjetlo koje omogućuje čitanje i rad bez smetnji za vid, da kaznionice i zatvori moraju imati sanitarne uređaje koji omogućuju obavljanje fizioloških potreba u čistim i primjerenim uvjetima kad god to zatvorenici žele te da pitka voda uvijek mora biti dostupna svakom zatvoreniku (čl. 74.), da se sve prostorije i drugi prostori kaznionice, odnosno zatvora moraju propisno održavati i redovito čistiti, da navedene poslove obavljaju zatvorenici u trajanju do dva sata na dan bez novčane naknade, da se zatvorenicima omogućuje svakodnevno pranje tijela, da se od zatvorenika zahtijeva održavanje osobne higijene te da će kaznionica, odnosno zatvor osigurati vodu i toaletni pribor za održavanje osobne higijene i čistoće rublja, odjeće, obuće i posteljine (čl. 76.), da se zatvoreniku u pravilnim razmacima osiguravaju odgovarajuće pripremljeni i posluženi obroci koji kakvoćom i količinom zadovoljavaju prehrambene i higijenske standarde, a primjereni su dobi, zdravlju, naravi posla koji obavlja, te prema mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora, njegovim vjerskim i kulturnim zahtjevima, da mu se osiguravaju najmanje tri obroka dnevno kalorične vrijednosti od najmanje 3000 kcal dnevno, time da sastav i hranidbenu vrijednost hrane nadzire liječnik ili druga osoba medicinske struke, a ukoliko nije moguće udovoljiti zahtjevu zatvorenika za izuzećem nekih vrsta hrane, omogućiti će mu se da se o svom trošku opskrbi prehrambenim proizvodima u prodavaonici kaznionice, odnosno zatvora (čl. 78), da kaznionica odnosno zatvor u skladu sa svojim mogućnostima organizira osnovnu i strukovnu izobrazbu i stjecanje dodatnih radnih vještina zatvorenika (čl. 91.), da se vrsta izobrazbe određuje programom izvršavanja, a ovisi o sposobnostima i sklonostima zatvorenika, trajanju kazne i drugim okolnostima značajnim za ostvarivanje svrhe izvršavanja kazne, te mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora (čl. 93.), da će kaznionica odnosno zatvor osigurati prostor i opremu za svrhovito korištenje slobodnog vremena, time da organizira različite vrste aktivnosti za zadovoljavanje tjelesnih, duhovnih i kulturnih potreba zatvorenika, a njihovo se slobodno vrijeme organizira u likovnim, tehničkim, glazbenim, literarnim, dramskim, novinarskim, informatičkim i sličnim radionicama, raspravnim klubovima, vježbaonicama i tome slično te da će se zatvoreniku, prema mogućnostima kaznionice odnosno zatvora, omogućiti samoorganiziranje slobodnog vremena (hobby) na vlastiti trošak ako to ne narušava sigurnosti i red i ne ometa druge zatvorenike (čl. 96), da će kaznionica odnosno zatvor opremiti knjižnicu dovoljnim brojem knjiga iz različitih područja, ukoliko nema knjižnicu organizirati će posudbu

dovoljnim brojem knjiga iz mjesne knjižnice i osigurati će zatvoreniku, u skladu sa svojim mogućnostima, uvjete za tjelovježbu, šport i rekreaciju (čl. 97. i 99.), odnosno organizirati praćenje radijskog i televizijskog programa u skladu s kućnim redom (čl. 101), da se zatvoreniku osigurava liječenje te mjere i aktivnosti zdravstvene zaštite kvalitetom i opsegom određenim u javnom zdravstvu za osigurane osobe iz obveznog zdravstvenog osiguranja te da će se zatvoreniku propisati lijekovi s osnovne liste lijekova Hrvatskog zavoda za obvezno zdravstveno osiguranje u okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (čl. 103.), te da zatvorenik ima pravo na posjete članova obitelji dva puta mjesečno i blagdanom u trajanju najmanje jedan sat (čl. 117.).

9.5. Nadalje, odredbama Pravilnika o standardima smještaja i prehrani zatvorenika (NN 92/02, dalje PSSPZ), na koje se tužitelj poziva, propisano je da se zatvoreniku osigurava zasebna postelja, posteljina i ormar za osobne stvari, da postelje moraju biti međusobno razmaknute najmanje 80 cm te da zatvorenik može zadržati osobne stvari u količini koja se može uredno odložiti u ormar (čl.4), da se prostorije u kojima borave zatvorenici moraju svakodnevno čistiti i uredno održavati, a da temperatura zraka u tim prostorijama u tijeku sezone grijanja ne smije biti niža od 22 °C danju i 15 °C noću (čl. 5), da se prostorija za dnevni boravak oprema na način koji omogućava zatvorenicima mjesta za sjedenje, pisanje, čitanje tiska i knjiga, praćenje televizijskog i radijskog programa te igranje društvenih igara (čl. 6) te da se zatvorenicima osiguravaju tri obroka hrane dnevno, dok se zatvorenicima koji rade posluškuje i dopunski, topli ili hladni obrok prema Tablici koja je prilog PSSPZ-a (čl. 7.).

9.6. Odredbom čl. 30. Pravilnika o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje pritvora (NN 135/99, 145/09, dalje: Pravilnik) propisano je da se, prema mogućnostima zatvora, uzimajući u obzir psihofizičke osobine pritvorenika, kao i njegove želje, pritvorenik smješta u sobu gdje je zajednički smještaj (najmanje 3 osobe) ili u jednokrevetnu sobu te da sobe za smještaj pritvorenika moraju ispunjavati prostorne, zdravstvene i higijenske uvjete. Odredbom čl. 154. st.1. Pravilnika propisano je da se pritvorenicima omogućava boravak na svježem zraku najmanje dva sata dnevno, dok je odredbama čl. 3.-4. Pravilnika određeno da se prema pritvoreniku mora postupati sukladno ratificiranim međunarodnim konvencijama, ustavnim i zakonskim odredbama koje reguliraju pravni status osobe lišene slobode prije pravomoćnosti sudske odluke i pritvor se mora izvršavati tako da se ne vrijeđa osobu i dostojanstvo pritvorenika, čuvajući njegovo tjelesno i duševno zdravlje, vodeći pri tome računa da se održi potreban red i stegu u zatvoru.

10. Iako po svojoj naravi izdržavanje kazne zatvora, uključuje neizbježnu mjeru ograničenja ljudskih prava i osobnih sloboda, te trpljenja, mjera i način na koji se to ograničenje vrši su određene gore navedenim propisima, te su nadležne institucije dužne poštovati propisani minimum, a u suprotnom su odgovorni za nastalu štetu zatvoreniku u smislu čl. 1045. st. 1, čl. 1046. i 1100 ZOO-a.

11. U predmetu Muršić protiv Hrvatske Europskog suda za ljudska prava, izraženo je stajalište, da ukoliko raspoloživi prostor po zatvoreniku padne ispod 3m² površine, nedostatak osobnog prostora smatra se toliko ozbiljnim da dolazi do povrede čl. 3 Konvencije, osim ako tuženik dokaže da su kumulativno ispunjena tri uvjeta:

- da je smanjenje minimalnog prostora ispod 3m² kratkotrajno i povremeno;

- da u slučaju takvog smanjenja minimalnog prostora zatvorenik ima dovoljnu slobodu kretanja izvan sobe i da su mu dostupne prikladne aktivnosti izvan sobe;
- da ne postoji drugi otegotni aspekti uvjeta boravka u zatvoru.

12. Ukoliko se radi o osobnom prostoru od 3-4 m² po zatvoreniku, prostorni čimbenik i dalje je snažan čimbenik u ocjeni prikladnosti uvjeta boravka u zatvoru, ali se u tom slučaju kod procjene je li povrijeđen čl. 3. Konvencije, mora vidjeti jesu li zatvorenicima omogućeni drugi oblici aktivnosti, kao vježbanje, sportske aktivnosti na otvorenom, dotok prirodnog svjetla i svježeg zraka, dostupnost ventilacije, prikladnost sobne temperature, mogućnost privatnog korištenja WC-a, te usklađenost sa osnovnim zdravstvenim i higijenskim zahtjevima.

13. Dakle, tužitelj je u konkretnom slučaju dužan dokazati pretpostavke odgovornosti za štetu i to nastanak štete i visinu štete, odnosno okolnosti potrebne za njezinu ocjenu, štetnika, štetnu radnju, njezinu protupravnost, te uzročnu vezu između radnje i štete. Dužnost iznošenja činjenica i dokaza proizlazi iz čl. 7. i 219. ZPP-a pri čemu se u slučaju nemogućnosti utvrđenja činjenica iz izvedenih dokaza primjenjuje pravilo o teretu dokazivanja (čl. 221.a ZPP-a). Tuženik se odgovornosti može osloboditi ukoliko dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje. Pri čemu valja reći da se krivnja sastoji u neosiguravanju propisanih minimalnih uvjeta za izdržavanje zatvorske kazne, kako je to naprijed navedeno.

14. Notorna je činjenica prenapučenosti hrvatskog zatvorskog sustava, na što upućuju i Ustavni sud RH u svojim odlukama i Pučki pravobranitelj u svom izvješčaju. Međutim, ova prenapučenost i uvjeti u zatvoru ovise od zatvora do zatvora.

15. Iz dokumentacije u spisu je utvrđeno, a i nije sporno među strankama da je tužitelj boravio:

- u Centru za Dijagnostiku:
- od 2.2. do 4.2.2022. na VIII. odjelu u sobi 144 (prijemna soba za izolaciju od COVID-19) s 3 osobe lišene slobode;
- od 4.2. do 15.2.2022. na IV. odjelu u sobi 56 sa 2 osobe lišene slobode;
- od 15.2. do 5.3.2022. na VI. odjelu u sobi 97 i to od 15.2. do 21.2.2022. sa 4 zatvorenika, a od 21.2.2022. do 5.3.2022. sa 6 zatvorenika.
- na izdržavanju zatvorske kazne u Zatvoru u Zagrebu na VII odjelu u sobi 122:
- od 5.3. do 16.3.2022. sa 5 drugih zatvorenika;
- od 16.3. do 22.3.2022. sa 4 druga zatvorenika;
- od 22.3. do 8.4.2022. sa 5 drugih zatvorenika;
- od 8.4. do 12.4.2022. sa 4 druga zatvorenika;
- od 12.4. do 20.5.2022. sa 5 drugih zatvorenika;
- od 20.5. do 23.5.2022. sa 4 druga zatvorenika;
- od 23.5. do 7. 6.2022. sa 5 drugih zatvorenika;
- na VIII odjelu u sobi 141 i to od 7.6. do 18.6.2022. sa 6 zatvorenika;
- od 18.6. do 8.7.2022. sa 5 zatvorenika;
- od 8.7. do 12.7.2022. sa 4 zatvorenika;
- od 12.7. do 13.7.2022. sa 5 zatvorenika;
- od 13.7. do 18.7.2022. sa 4 zatvorenika;

- od 18.7. do 2.8.2022. sa 5 zatvorenika;
- od 2.8. do 8.8.2022. sa 4 zatvorenika;
- od 8.8. do 10.8.2022. sa 5 zatvorenika;
- od 10.8. do 14.9.2022. sa 4 zatvorenika;
- od 14.9. do 16.9.2022. sa 5 zatvorenika;
- od 16.9. do 22.9.2022. sa 6 zatvorenika;
- od 22.9. do 29.9. sa 5 zatvorenika;
- od 29.9. do 1.10.2022. sa 6 zatvorenika;
- od 1.10. do 7.10.2022. sa 5 zatvorenika;
- od 7.10. do 24.10.2022. sa 6 zatvorenika;
- od 24.10. do 27.10.2022. sa 5 zatvorenika;
- od 27.10. do 21.11.2022. sa 6 zatvorenika;
- od 21.11. do 24.11. sa 4 zatvorenika;
- od 24.11. do 27.11.2022. sa 6 zatvorenika.
- na VIII odjelu u sobi 141 od 27.11.2022. do 27.12.2022. sa 6 zatvorenika;
- 27.12.2022. do 12.1.2023. sa 4 zatvorenika;
- 12.1.2023. do 17.1.2023. sa 5 zatvorenika;
- 17.1.2023. do 25.1.2023. sa 6 zatvorenika;
- 25.1.2023. do 26.1.2023. sa 5 zatvorenika;
- 26.1.2023. do 31.1.2023. sa 4 zatvorenika;
- 31.1.2023. do 1.2.2023. sa 6 zatvorenika;
- 1.2.2023. do 23.2.2023. sa 5 zatvorenika;
- 23.2.2023. do 24.2.2023. sa 4 zatvorenika;
- 24.2.2023. do 10.3.2023. sa 5 zatvorenika;
- u sobi broj 135 od 10.3.2023. do 29.5.2023. sa 1 zatvorenikom;
- u sobi broj 136. od 29.5.2023. do 31.5.2023. sa 5 zatvorenika;
- 31.5.2023. do 9.6.2023. sa 6 zatvorenika;
- 9.6.2023. do 14.6.2023. sa 5 zatvorenika;
- 14.6.2023. do 21.6.2023. sa 4 zatvorenika.

16. Iz spisa je utvrđeno, a i nije sporno među strankama da je tužitelj u dva navrata 18.7.2022. i 28.10.2022. podnosio zahtjev za zaštitu zatvorenika Županijskom sudu u Velikoj Gorici, žaleći se na prekapacitiranost sobe i nedostatak privatnosti, higijenske uvjete, kontakte sa vanjskim svijetom, zdravstvenu zaštitu, koju zaštitu pred Županijskim sudom u Velikoj Gorici nije ostvario u potpunosti, radi čega je podnio tužbu Ustavnom sudu, koji je analizirajući razdoblje od 2.2. do 15.8.2022. (koje je i u ovom predmetu pravno relevantno), u kojem je tužitelj boravio u Centru za dijagnostiku i Zatvoru u Zagrebu utvrdio da je 6 mjeseci po 22 sata tužitelj boravio u ćelijama u kojima je imao manje od 4m2 sobnog prostora, te da je u sklopu tih ćelija bio i sanitarni čvor koji nije u potpunosti odvojen od ostatka sobe, te da se u tim istim ćelijama posluživala i konzumirala hrana i obroci, pa da je primjenom standarda iz predmeta Muršić/Hrvatske, Longin/Hrvatske i Ulemek protiv Hrvatske, tužitelju povrijeđeno pravo iz čl. 23. i 25 Ustava, te čl. 3 Konvencije, jer da su naprijed navedeni uvjeti nečovječni i ponižavajući.

17. Ovaj sud je također vezan naprijed navedenim utvrđenjima Ustavnog suda, kao riješenim prethodnim pitanjem.

18. U svom iskazu tužitelj u bitnom tvrdi da je u Centru za Dijagnostiku, a potom na izdržavanju kazne promijenio 3 ili 4 sobe i da ih je u sobi bilo 7-9, koji broj se mijenjao, s tim a ih nikada nije bilo manje od 7, odnosno da ih je možda jedan ili dva dana u sobi bilo manje od 7. Rekao je da ga je upravo previše ljudi u sobi smetalo i da mu je to izazivalo osjećaj panike i klaustrofobiju, jer su stalno bili zatvoreni, osim šetnje na zatvorskom dvorištu jednom dnevno, gdje osim šetnje i vježbi na dvije šipke na kojima je uvijek bila gužva, nisu imali mogućnost za nikakve druge aktivnosti, jer trčati nisu smjeli, niti raditi skokove, stolovi za stolni tenis su bili strgani, a na telefonu koji je također bio na dvorištu je bila velika gužva i znalo je čekati i po 60 osoba u redu. Rekao je da je nogomet bio ukinut, a sportska dvorana je bila prenamijenjena. Također je rekao da su pisali i peticije radi tih aktivnosti, ali bez uspjeha. Također je rekao da ga je smetao smrad u sobi zbog WC-a koji je bio otvoren, a nije bila mogućnost prozračivanja jer prozori nisu funkcionirali; da su u tim uvjetima smrada morali jesti u sobi i to ne uvijek za stolom, jer ih je bilo previše, pa su jeli na krevetima. Smetalo ga je što je bilo puno raznih „živina“ koje su hodale po sobi i po njima (pauka, žohara). Što se tiče osobne higijene navodi da su sami održavali higijenu u sobi, i da su dobivali jednom mjesečno sredstva, koja su bila dostatna za svega jedan tjedan, dok su sredstva za osobnu higijenu dobili kada su došli u zatvor ili kako je zatvor imao, ali su ih mogli kupovati u zatvorskoj prodavaonici. Tuširali su se 2 puta tjedno u zajedničkoj kupaonici u kojoj je bilo 6 tuševa od kojih su 3 ili 4 bila u funkciji, pa je bila gužva, s tima da im se toleriralo pranje u sanitarnom čvoru u sklopu sobe. Govorio je da su općenito sobe bile u katastrofalnom stanju, kako podovi, tako i zidovi i prozori koji se nisu mogli otvoriti, radijatori nisu bili u funkciji pa da se znalo dogoditi da griju preko ljeta, a po zimi su grijali onaj krevet koji je bio neposredno do radijatora, pa da je često po zimi bilo hladno. Ventilator su mogli dobiti ako su ga tražili, a često se znalo dogoditi da ga nisu dobili jer je to išlo po nekakvim zaslugama. Rekao je da su u tim uvjetima u sobi znali često biti sukobi među njima jer su bili ljudi različitih nacionalnosti i karaktera što je znalo dovoditi do svađa i napetosti. U sobi su imali TV, a što se tiče aktivnosti izvan sobe bila je mogućnost knjižnice, ali da su te knjige su bile loše. Također je rekao da su bile i mise na koje su mogli ići samo po dopuštenju, a da njemu nikada nisu dopustili. Također je rekao da je bila i jedna radionica za film u vrijeme dok je bio u zatvoru, na kojoj je bio, ali je trajala 1 sat. Rekao je da se žalio više puta na te uvjete, ali da ništa nije postigao već da su ga zastrašivali. Npr. znali su im govoriti komandiri "Hoćeš da te stavimo u sobu sa 7 roma ili crnaca?" i slično. Kada je angažirao odvjetnicu koja je podnijela zahtjev za sudskom zaštitom dobio je sobu sa njih dvoje u njoj, ali je to trajalo samo 2 mjeseca, jer da je došao Nadan Vidošević koji je onda trebao malu sobu. Ponavlja da se osjećao panično i klaustrofobično u sobama jer da soba ima 16 m² u njoj su 4 kreveta na kat za 8 ljudi i deveti još leži na podu i onda još je tu stol sa dvije klupe, dva ormarića sa 3 kazete i onda su još prostori ispod kreveta zatrpani stvarima od njih iz sobe. U tu kvadraturu još ulazi i sanitarni čvor koji je odvojen od ostatka sobe leptir vratima i zidom od 1,80 m. Slobodnog prostora ima jedino malo oko tog stola i klupa. Tako da je većina njih morala biti ili na krevetima ili se rasporedila, pa ostatak igra društvene igre za stolom. Rekao je da jedino gdje se osjećao kao ljudsko biće je bilo tuširanje 2 puta tjedno u zajedničkoj kupaonici.

19. Svjedok Ivica Luketić, službenik Centra za dijagnostiku je potvrdio navode tuženika iz odgovora na tužbu u pogledu boravka tužitelja u tom Centru i površini soba u kojima je boravio (soba br. 56, površine 10,06 m² i volumena 21,65 m³), dok su ostale sobe bile površine 21,10 m² u kojoj su 4 velika prozora na kojima u rešetke, kreveti na kat, stol, 2 klupe, uski ormari za stvari (3 za 6 zatvorenika), sanitarni čvor površine 1,80 m² odvojen od ostatka sobe leptir vratima, a u njemu je WC-čučavac, umivaonik, sa toplom i hladnom vodom, ogledalo i lavor. Svjedok je govorio o tome da je Centar za dijagnostiku strogo zatvorenog tipa i da je to prvi kontakt zatvorenika sa zatvorom, gdje se formira sva potrebna dokumentacija za zatvorenika nakon što zatvorenik prođe razgovor sa liječnikom, psihologom, socijalnim radnikom i pravnikom, te da je na tom odjelu sve podređeno toj dijagnostičkoj obradi tako da zatvorenici iz soba koje su inače zaključane odlaze po potrebi na ta različita testiranja i razgovore. Nije mogao točno reći koliko pojedini zatvorenik boravi izvan sobe na tim testiranjima ili razgovorima, jer da je to individualno. Također je potvrdio da svaki zatvorenik ima mogućnost 2 sata dnevno boraviti na svježem zraku na zatvorskom dvorištu, te da ima svakodnevnu mogućnost posjete i razgovora (telefonom) sa braniteljem (neograničeno), kao i sa tijelima za zaštitu ljudskih prava, a mogućnost telefonskog razgovora sa obitelji 10 min. tjedno, što je produženo za vrijeme covida na 20 min., da dva puta mjesečno ima mogućnost posjeta obitelji i još jednom tjedno ukoliko ima malodobnu djecu. Rekao je također da je jednom tjedno zatvorenici dostupna sportska dvorana po 1 sat, a svaki drugi i četvrti petak u mjesecu su zatvorenici dostupne mise ako su katoličke vjeroispovijesti, a za druge vjeroispovijesti ovisno o zahtjevu. Jednom tjedno je zatvorenici omogućen odlazak u zatvorsku prodavaonicu, te jednom tjedno tuširanje u zajedničkoj kupaonici. Dostupne su im društvene igre u sobi, šah, čovječe ne ljuti se i jang, te im je svakodnevno dostupna i knjižnica na način da popis knjiga koje žele daju zatvorskom redaru. Prije ročišta je svjedok izvršio uvid u dokumentaciju konkretnog zatvorenika i uočio je da se prituživao na uvjete smještaja kao i zdravstvenu zaštitu ŽS u Velikoj Gorici sudu izvršenja, te da je ŽS usvojio njegov zahtjev u odnosu na smještajne uvjete. Na pitanje vezano za boravak u sportskoj dvorani odgovorio je da svaki zatvorenik po dolasku u Centar ispunjava anketni listić gdje može izraziti želje za aktivnostima koje su im dostupne pa tako i boravak u sportskoj dvorani ili misi, ali može reći da iako izraze želju da idu na te aktivnosti, kada su na popisu za tu aktivnost jednostavno izostanu. Tako npr. u sportsku dvoranu može doći 12 zatvorenika a dođe ih 5-7. Nije mogao reći koliki je službeni kapacitet Centra, ali moraju omogućiti soba i smještajnog kapaciteta koliko im je potrebno, pa znaju posuditi sobe i od Zatvora u Zagrebu. Rekao je da su posjete u vrijeme corone bile ograničene, ali da su bile pojačane posjete putem video nadzora, s tim da se nije mogao sjetiti konkretnog tužitelja. Potvrdio je navode tužitelja da je pravosudni policajac u sobi u kojoj se odvija više posjeta istovremeno i ako hoće slušati policajac može čuti što se razgovara, s tim da nije prisutan u prostoriji u kojoj se održavaju posjete sa braniteljima.

20. Iz iskaza svjedoka Kristijana Šameca, zaposlenika Zatvora u Zagrebu na poslovima dežurstva, proizlazi da je 2022. godine radio na poslovima osiguranja u Zatvoru u Zagrebu. Ne poznaje osobno tužitelja ali zna da je bio na izdržavanju kazne zatvora u Zatvoru u Zagrebu i u Centru za dijagnostiku. Potvrdio je navode tuženika, odnosno svjedoka Luketića da je mijenjao sobe, odnosno da je bio u manjim i većim

sobama, a isto tako je potvrdio navode o opremljenosti tih soba. Govorio je o tome da u sobi nema klasične ventilacije već se soba ventilira otvaranjem prozora (4 prozorska krila sa duplim staklima, od kojih se dva otvaraju potpuno, a dva na kip), te da na vratima od sobe postoje rupice za ventilaciju, da je soba opremljena i umjetnom rasvjetom, da je grijanje u sobi automatsko putem radijatora i podešeno tako da danju temperatura nije ispod 22, a noću ispod 15. Potvrdio je navode da sami zatvorenici vrše higijenu sobe i wc-a, te je rekao da dobivaju po potrebi sredstva za održavanje higijene, da kada dođu na izdržavanje kazne zadužuju sredstva za osobnu higijenu, wc papir, četkicu za zube sapun i sl., a isto tako i posteljinu; da se posteljina pere jednom tjedno, kao i veš, dok se deke peru prema potrebi, ali da zatvorenici mogu i sami kupiti u zatvorskoj prodavaonici deterdžent i sami oprati rublje u sobi. Potvrdio je da 2 puta tjedno zatvorenici imaju mogućnost tuširanja u zajedničkoj kupaonici gdje se nalazi 5-6 tuševa, topla i hladna voda, a tušira se soba po soba, s tim da imaju mogućnost pranja i u sobi u sanitarnom čvoru. Govorio je o tome da je Zatvor zatvorenog tipa s time da zatvorenici 2 sata dnevno mogu boraviti na zraku na zatvorskom dvorištu, kao i da im je omogućena rekreacija, košarka i nogomet u sportskoj dvorani, 1 sat tjedno, kao i da se znaju održavati razne priredbe (2-3 u mjesec dana, a onda ih mjesecima nema), isto kao i radionice, koje traju 3-4 sata, koncerti, bogoslužja za katolike, muslimane i pravoslavce i za krišne. Rekao je da je nedavno bila tribina, kao i da je zatvorenici na raspolaganju i knjižnica. Svjedok nije imao saznanja o tome je li tužitelj bio na nekoj od radionica ili priredbi. Govorio je i o tome da sada gotovo svi imaju mogućnost raditi, o čemu odlučuje odjel tretmana, ali da ne zna da bi tužitelj radio. Što se tiče zdrav. zaštite rekao je da im je dostupan liječnik opće prakse, stomatolog, psihijatar i to gotovo svakodnevno, samo moraju staviti zamolbu sa razlogom zašto traže liječničku pomoć, a u slučaju hitnosti se obraćaju osiguranju ili med. osoblju koje dijeli terapiju. Hrana je zatvoreniciima moguća jedino u sobi gdje im se donosi iz zatvorske kuhinje. U zatvoru se provodi dezinfekcija, deratizacija i dezinfekcija, svaka 3 mjeseca. Rekao je da zatvorenici na izdržavanju zatvorske kazne imaju 2 posjete mjesečno i za blagdane, u prisutnosti pravosudnog policajca i to iz sigurnosnih razloga.

21. Tužiteljev iskaz u pogledu uvjeta u sobi je potvrdio i svjedok Josip Rašić koji je sa tužiteljem proveo 3 mjeseca u Zatvoru u Zagrebu u istoj sobi na VIII odjelu. Govorio je tako o prenapučenosti sobe, ograničenoj mogućnosti kretanja, neugodnim mirisima i sl. Sud vjeruje tužitelju kada je govorio o higijenskim uvjetima u sobama, prozračnosti sobe, mogućnosti kretanja zatvorenika u sobi i izvan sobe, dostupnih aktivnosti i sadržaja na izdržavanju kazne. Naime, iskazi tužitelja i svjedoka Josipa Rašića su međusobno sukladni u tom dijelu pa im sud vjeruje. Naime, oni potvrđuju da su ćelije bile prenapučene, da nije bilo dovoljno prostora za kretanje i konzumiranje obroka za stolom, a što im nije kompenzirano zatvorskim sadržajima i boravkom na otvorenom. Osim skučenosti prostora posebno ističu poluotvoreni WC-u u sobi i s tim povezane neugodne mirise i zagušljivost u sobi, posebno kada se uzme u obzir da su nedaleko od WC-a konzumirali obroke istovremeno dok je netko drugi koristio WC, a ventilacije nema. Sud vjeruje da je ta skučenost u sobi u kojoj zatvorenici borave 22 sata je sasvim sigurno razlog nervoze, razdražljivosti, svađa i sukoba. Iako nije sporno da zatvorenici dobivaju sredstva za održavanje čistoće u sobi, koju sami održavaju, ističu loše higijenske uvjete u sobi zbog žohara koji se pojavljuju unatoč provedenim

deratizacijama, u što sud vjeruje jer je očita prenapučenost tih soba u kojima se konzumira hrana, pa je vrlo vjerojatno da je povećana mogućnost pojave raznih insekata, pa i žohara, a isto tako se sasvim sigurno onečišćuje prostor, kreveti, posteljina i sl. Sud vjeruje tužitelju da većinu vremena zatvorenici provode u sobi, osim tih dva sata na zatvorskom dvorištu, dok su aktivnosti izvan sobe kao npr. mise, radionice o kojima je govorio svjedok Šamec bile samo povremene i ograničene sasvim sigurno u broju polaznika, a ovisile su i o interesima pojedinog zatvorenika. S tim da tuženik nije dokazao koji su to konkretno programi bili organizirani i kada na kojima je mogao sudjelovati tužitelj, a nije htio, već se isti samo paušalno navode, pa se ne može zaključiti o tim aktivnostima kao nekom kompenzacijskom faktoru u odnosu na tužitelja. Sud vjeruje tužitelju da prozori u sobama možda ne dihtaju najbolje, ali isto tako nije niti tvrdio da je tražio da se neki nedostaci poprave, pa da to nije učinjeno. Isto tako sud vjeruje, a nije niti sporno da je jedan dio vremena za vrijeme boravka u Centru za dijagnostiku tužitelj proveo na testiranjima, razgovorima sa osobljem iz tretmana. Međutim, sud smatra da u svakom slučaju te obrade i razgovori sa stručnim osobama u svom trajanju nisu relevantan kompenzirajući faktor u odnosu na činjenicu što je ostatak vremena tužitelj bio zatvoren u sobi površine 20-tak m², sa još 4, 5 ili 6 odraslih muškaraca, dodatno opterećenoj namještajem, bez ikakve privatnosti, što mu je stvaralo frustraciju, isto kao i ograničena mogućnost osobne higijene, zagušljivost u sobi, konzumiranje hrane u sobi u blizini WC-a i sl.

21.1. Međutim sud ne vjeruje niti tužitelju, a niti svjedoku Rašiću da ih je u sobama bilo pretežno vrijeme više od 7, odnosno da ih nikada nije bilo manje od tog broja, kada upravo iz službenih evidencija koje je dostavio tuženik od Zatvora u Zagrebu proizlazi da ih je bilo u sobama 5-7, a da je od 10.3. do 29.5.2023. (nešto više od 2 mjeseca u kontinuitetu), tužitelj bio u sobi samo sa još jednim zatvorenikom, što je i sam priznao u svom iskazu.

22. Nadalje, iz iskaza tužitelja, te dokumentacije u spisu proizlazi da se tužitelj žalio na uvjete smještaja Županijskom sudu u Velikoj Gorici, ističući prigovore kao u ovoj tužbi i to u dva navrata 2023. godine, koji je samo djelomično prihvaćen (u odnosu na boravak tužitelja 85 dana u Centru za dijagnostiku i Zatvor u Zagrebu kada je imao ispod 3m² osobnog prostora), dok je u preostalom dijelu zahtjev odbijen (boravak na otvorenom, osobna higijena i higijena prostora rekreacija i sl), nakon čega je tužitelj nešto više od dva mjeseca boravio u sobi sa samo jednim zatvorenikom, nakon čega je ponovno premješten u sobi sa još 5 drugih zatvorenika.

23. Naime, upravo je Ustavni sud u svojoj odluci od 2.6.2023. u odnosu na tužitelja te uvjete (u kojima je tužitelj imao ispod 4 m² osobnog prostora 6 mjeseci), ocijenio nedvojbeno nečovječne i ponižavajuće, te je utvrdio da su tužitelju povrijeđena prava iz čl. 23. i 25. Ustava RH i čl. 3 Konvencije za razdoblje od 2.2. do 15.8.2022. godine, kao što je to već naprijed navedeno.

24. Dakle u dokaznom postupku je utvrđeno je da je tužitelj boravio u sobama površine 21,10 m² i volumena 49,80 m³ u kojima je ukupno bilo 5-7 zatvorenika, a svega 2 mjeseca ih je u sobi bilo dvojica, s tim da 4.2. do 15.2.2022. boravio u manjoj sobi površine 10,06 m² i volumena 21,65 m³ sa još 2 osobe; da je sanitarni čvor sa

WC-om površine 1,57 m² u tim sobama bio odvojen od ostatka sobe zidom visine 180 cm, te u istim osim toaleta je umivaonik sa toplom i hladnom pitkom vodom i ogledalo; da sobe imaju prozor sa četiri krila, na kojima su rešetke, od kojih se dva krila mogla otvoriti na kip a dva potpuno; da su sobe u kojima je bio smješten tužitelj opremljene stolom i klupama za sjedenje, te krevetima sa posteljinom također ovisno o broju zatvorenika u sobi, kao i ormarićima za osobne stvari zatvorenika, te TV-om; da zatvorenici obroke konzumiraju u zatvoreničkim sobama; da je tužitelju omogućen boravak od 2 sata dnevno na otvorenom prostoru (zatvorskom dvorištu); da je zatvorenicima tuširanje u zajedničkoj kupaonici omogućeno do dva puta tjedno, a svakodnevno imaju mogućnost pranja tijela u sanitarnom čvoru u sobi s obzirom na umivaonik sa toplom i hladnom vodom; da se svakih tjedan dana pere posteljina i veš, a deke se peru po potrebi, a omogućeno im je pranje i u sanitarnom čvoru; da su svakom zatvoreniku omogućene higijenske potrepštine za održavanje osobne higijene sukladno njihovim potrebama i na zahtjev, a postoji mogućnost i kupnje u zatvorskoj prodavaonici; da objekt zatvora nije klimatiziran i sobe nemaju ventilaciju, već se prozračuju putem prozora, a griju se centralnim grijanjem sa automatikom; da je zatvorenicima dostupna knjižnica sa velikim brojem knjiga i naslova, te da imaju mogućnost odlaska na misu jednom mjesečno, dok su koncerti, priredbe, tribine i radionice povremene i rijetke, a da sudjelovanje na istima ovisi o raznim okolnostima; da su posjete u vrijeme corone bile ograničene, ali da su bile pojačane posjete putem video nadzora, s tim da su posjete zatvorenicima na izdržavanju zatvorske kazne 2 puta mjesečno po sat vremena i za blagdane u prisutnosti pravosudnog policajca.

25. Iskaz svjedoka Šameca o mogućnostima rada i školovanja za vrijeme izdržavanja zatvorske kazne je vrlo paušalan, dok su tužitelj i svjedok Rašić tu mogućnost otklonili.

26. Dakle, iz provedenih dokaza proizlazi da je tužitelj ukupno proveo 504 dana u Zatvoru u Zagrebu (31 dan u Centru za dijagnostiku od 2.2. do 5.3.2022. i 473 dana na izdržavanju zatvorske kazne od 5.3.2022. do 21.6.2023.), gdje je većinu vremena boravio u sobama površine 21,10 m² od čega 1,57m² otpada na sanitarni čvor, osim u razdoblju od 4.2. do 15.2.2022. kada je boravio u manjoj sobi površine 10,06 m² i volumena 21,65 m³. Kada se od površine sobe oduzme sanitarni čvor dobije se površina od oko 19,53 m², odnosno 8,49 m² (manja soba). Kako je u većoj sobi zajedno sa tužiteljem boravilo većinu vremena 5, 6 ili 7 osoba, dobije se površina od 2,79 – 3,90 m² raspoloživog prostora po zatvoreniku i to u trajanju od ukupno 420, što je ili ispod granice prihvatljivog imajući u vidu praksu Europskog suda za ljudska prava, te Konvencije. Sud je imao na umu činjenicu da se radi o odraslim muškarcima različitih osobnosti i navika, što dovodi sasvim sigurno do povećanog stresa i napetosti. Također je i zatvorenička soba bez ventilacije (osim prozračivanja putem prozora), pri čemu je WC, koji je s obzirom na broj osoba u sobi u čestoj uporabi, a samo je djelomično odvojen od ostatka sobe i provjetrava se kroz sobu, pa osim neugodnih mirisa, nije sasvim sigurno zajamčena niti potpuna privatnost, što sasvim sigurno stvara nelagodu pri konstantnom boravku u takvoj sobi u kojoj zatvorenici dobivaju sve obroke. Kretanje u sobi je bilo dodatno ograničeno stolom i klupama na sredini sobe, te ormarićima za stvari. Sud vjeruje da je tužitelja osim skučenosti prostora dodatno frustrirala i činjenica da se može samo dva puta tjedno istuširati, a osim toga tuširanje

dva puta tjedno također ne odgovara higijenskim standardima i svakako nije dostatno, a posebno kada se uzme u obzir broj zatvorenika u sobi i to odraslih muškaraca. Pri tome pranje unutar sanitarnog čvora u sobi iznad WC-a ili umivaonika sasvim sigurno ne odgovara higijenskim standardima. Kada se uzme u obzir činjenica da je tužitelj cijelo vrijeme bio u zatvorenim sobama, te da je imao mogućnost samo dva sata boravka (šetnje), izvan sobe na zatvorskom dvorištu, zaključak je suda da je 420 dana koliko je tužitelj boravio u Zatvoru u Zagrebu na štetu tužitelja grubo povrijeđen čl. 3 Konvencije, a isto tako i odredbe ZIKZ.

Pri tome valja reći da mogućnost gledanja TV-a u sobi, čitanje knjiga, te igranje društvenih igara u sobi koje je bilo omogućeno tužitelju, odlazaka u kantinu, telefonskih razgovora, te posjeta, tretmana i razgovora sa osobljem u odjelu tretmana, ne može nadomjestiti nedostatak minimalnog osobnog prostora.

Svega 84 dana (od 2.2. do 4.2.2022. i 10.3. do 29.5.2023.), je tužitelj imao na raspolaganju raspoloživi prostor iznad 4m², što udovoljava konvencijskom standardu, ali je sud uzeo u obzir ostale okolnosti kao što je WC-u istoj sobi u kojoj se konzumiraju obroci i to bez ventilacije, s upitnim higijenskim standardima, a što je također faktor koji je sud cijenio kod odlučivanja o povredi konvencijskog prava.

27. Cijeneći dakle duljinu ovakvih kumuliranih povreda koji se očituje osim u nedostatku osobnog prostora, održavanja osobne higijene i u nedostatku adekvatnih aktivnosti i uvjeta kojima bi se taj nedostatak kompenzirao, za što odgovora tuženik, kao i utjecaj na tužitelja, koji je radi toga osjećao nelagodu i frustraciju što mu je povrijedilo osobnost, sud je imajući u vidu čl. 1100. ZOO-a ocijenio da mu zbog tih povreda pripada novčana naknada u iznosu od zatraženih 4.000,00 EUR koji iznos bi trebao biti satisfakcija tužitelju za prekomjernu nelagodu, patnju i trpljenje preko nužne mjere koju podrazumijeva izdržavanje zatvorske kazne.

27.1. Preko tog iznosa zahtjev je prekomjerno postavljen i kao takav neosnovan.

28. Međutim, kao što je to naprijed navedeno tuženica je u ovoj pravnoj stvari podneskom istaknula procesni prigovor radi prebijanja, a u pogledu svojih tražbina koje ima prema tužitelju, temeljem presude Općinskog kaznenog suda u Zagrebu Kov-659/2021 od 30.6.2021. godine u iznosu od 318,53 eura (troškovi kaznenog postupka), koji iznos potražuje sa kamatom od 5.9.2021. do isplate.

28.1. Sukladno čl. 195. ZOO dužnik može prebiti tražbinu sa protutražbinom vjerovnika, ako obje tražbine glase na novac ili druge zamjenjive stvari istog roda i iste kakvoće i ako su obje dospjele. Po čl. 196. st. 2. ZOO smatra se da je učinak prijeboja nastao onda kada su se ispunile pretpostavke za to.

28.2 Za tražbinu koja je predmet ovog postupka (pravična novčana naknada zbog povrede prava osobnosti) nije isključena mogućnost prijeboja u smislu čl. 200. ZOO, odnosno radi se o tražbini koja može prestati prijebojem (ŽS Zagreb Gž-4669/2024-3 od 27.05.2025.).

28.3. Stoga je procesni prigovor radi prebijanja valjalo prihvatiti te je dospjele tražbine tužene prema tužitelju u ukupnom iznosu 318,53 EUR (koje su utvrđene

pravomoćnom sudskom odlukama) valjalo prebiti sa potraživanjem tužitelja prema tuženici u istom iznosu.

28.4. Međutim, prilikom prebijanja sud nije uzeo u obzir zatezne kamate na iznos od 318,53 eura, jer se sukladno odredbi čl. 195. st. 1. ZOO-a mogu prebiti samo tražbine istog roda, dakle ne i zatezne kamate sa glavnicom. Isto tako valja reći da kako se sukladno čl. 196. st. 2. ZOO-a smatra da je učinak prijeboja nastao onda kada su se ispunile pretpostavke za prijeboj, to znači da nema zateznih kamata na onu tražbinu koja je kasnije dospjela. U konkretnom slučaju tužiteljeva tražbina je kasnije dospjela (21.6.2023.), što znači da na prebijenih 318,53 eura tužiteljeve tražbine nisu tekle zatezne kamate koje bi se mogle prebiti sa zateznim kamatama tuženice na njenu tražbinu u iznosu od 318,53 eura (koja je ranije dospjela).

29. Što se tiče prigovora prijeboja, koji je tuženik istaknuo u podnesku od 31.3.2026. u odnosu na dospjelo nepodmireno potraživanje temeljem presude Općinskog kaznenog suda u Zagrebu posl. br. K-925/2018-18 od 22.9.2021., u iznosu od 1.949,23 eura koja je postala pravomoćna 11.6.2024. a ovršna 17.10.2024. godine, valja reći da se ne radi procesno pravnom prigovorom, već o materijalno pravnom prigovoru koji tuženik može isticati i nakon zaključenja prethodnog postupka, posebno stoga što je tražbina iz navedene presude postala pravomoćna nakon zaključenja prethodnog postupka (22.4.2024. godine), s sve u smislu čl. 288a u vezi sa čl. 299 st. 2. ZPP-a.

Prema tome, ovaj prigovor je osnovan u odnosu na tuženikovo potraživanje prema tužitelju i to u iznosu od 1.949,23 eura.

30. Dakle, kada se od tužiteljevog potraživanja prema tuženici od 4.000,00 EUR, oduzme tuženikovo potraživanje prema tužitelju za koje je prigovor prijeboja ocijenjen osnovanim od 1.949,23 eura, dobije se iznos od 2.050,77 eura, a prijebojem je tužiteljevo potraživanje prestalo za iznos 318,53 EUR, to je tuženici naloženo da tužitelju isplati preostali iznos od 1.732,24 eura, dok je u preostalom iznosu od 3.267,76 eura, zahtjev tužitelja odbijen kao neosnovan.

31. Na dosuđeni iznos, tužitelju pripada i pravo na zateznu kamatu temeljem čl. 1103 ZOO-a, po stopi iz čl. 29. st. 2 ZOO-a. Tužitelju je zatezna kamata dosuđena od 15.11.2022., godine, jer je tužitelj zahtjev za mirno rješenje spora podnio tuženiku 14.11.2022. godine.

32. Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi članka 154. stavak 2. i članka 155. ZPP-a. Naime, tužitelj sa osnovom zahtjeva uspio u omjeru 100 %, a sa visinom 35%, što je ukupno 135%, pa kada se taj omjer podijeli sa 2 (osnovi i visina), dobije se 67,5 % uspjeha tužitelja i 32,5 % uspjeha tuženika, što znači da je tužitelj u pretežnom dijelu uspio u sporu, pa njemu i pripada parnični trošak i to sukladno uspjehu od 35% (67,5 %-32,5%). Troškovi su odmjereni prema vrijednosti predmeta spora i prema troškovniku tužitelja, a sukladno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine broj 142/12, 103/14, 118/14, 107/15, 37/22 i 138/23) po kojoj vrijednost jednog boda iznosi 2,00 EUR.

33. Tužitelju je dosuđen trošak zastupanja po punomoćniku odvjetniku koji se odnosi na sastav zahtjeva za mirno rješenje spora u iznosu od 100 bodova (Tbr. 32. toč. 1. Tarife), sastav tužbe u iznosu od 100 bodova, (Tbr 7/1), podneska od 10.3.2023. u iznosu od 100 bodova (Tbr. 8/1), podneska od 14.6.2023. u iznosu od 25 bodova (Tbr. 8/4), zastupanja na ročištima 27.2.2024., 22.4.2024., 11.7.2024., 16.3.2026. i 25.8.2026. u iznosu od 100 bodova za svaki (Tbr 9/1), za ročišta 21.4.2026., i 18.6.2026. u visini 50 bodova za svako (9/2), što je ukupno 925,00 bodova, odnosno 1.850,00 eura, te sudsku pristojbu na tužbu u iznosu od 96,45 eura i presudu u iznosu od 170,00 eura, što je ukupno 2.116,45 eura. Kada se uzme u obzir konačni uspjeh tužitelja u ovom postupku od 35%, tužitelju je dosuđen parnični trošak u iznosu od 740,76 eura.

33.1 Na dosuđeni iznos parničnog troška, tužitelju pripada i zakonska zatezna kamata od donošenja presude i to sukladno čl. 151. st. 3. ZPP-a.

Zagreb, 23. rujna 2026.

Sudac
Martina Klanac

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana primitka iste, putem Općinskog suda u Novom Zagrebu, na nadležni Županijski sud sukladno čl. 4. Zakona o područjima i sjedištima sudova (Narodne novine RH 21/22), pisano u tri istovjetna primjerka.

DNA:

1. pun. tužitelja
2. zz tuženika

Broj zapisa: **9-3088d-9238f**

Kontrolni broj: **0554c-2a8b4-60910**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Novom Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.